MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

DIRECȚIA GENERALĂ EDUCAȚIE ȘI ÎNVĂȚARE PE TOT PARCURSUL VIEȚII

OLIMPIADA NAȚIONALĂ
UNIVERSUL CUNOAȘTERII PRIN LECTURĂ
pentru elevii din mediul rural
Etapa județeană
Clasa a V-a, 28 februarie 2015

Partea I (20 de puncte)
Citește cu atenție textul următor, apoi rezolvă sarcinile de lucru:

Ploua. Băiatul asculta ghemuit sub plapumă foșnetul ploii pe acoperișul de tablă. Pe fereastră se frângeau fulgere. Păreau crengi de foc care se mistuiau într-o clipă. „Acum cad merele", se gândi băiatul. Avea un măr al lui, sădit în cotul dinspre Dunăre al livezii, tânăr și încărcat de fructe și-i părea rău că mâine îl va găsi scuturat.

- Bunico! chemă el, ridicându-se în coate.

Nu-i răspunse nimeni și i se făcu frică. Coborî totuși din pat și se apropie de sobă. Bunica dormea [...] și băiatul zâmbi. „E aici bunica – își spuse – n-are de ce să-mi fie frică." [...]

Ploaia și vuietul ei depărtat, străin și parcă de pierzanie a unor lumi ascunse și nedeslușite, scurgerea aceea de vânt și de ape urca în urechile băiatului ca o pasăre ce i se risipea apoi în trup. I se părea că plânge cineva, că se vaită și în același timp goana șuvoiului prin burlanul din dreapta ferestrei îl făcea să se scuture înfiorat. Așteptă să fulgere din nou, ca să numere în câte fire se rupe săgeata aceea de foc. Dar, cu toate că ploaia se îndesise, fulgerele scăpărau spre alte margini ale lumii și fereastra odăii rămânea oarbă.

Așteptă, și când văzu că așteaptă degeaba, întinse mâna pe brâul sobei, scăpără un chibrit și-l roti între degete. Văzu în colțul odăii o grămadă de mere. Erau roșii cu pete galbene și scânteierea lor i se păru mai frumoasă decât a fulgerelor. „Sunt luminoase – își spuse – pentru că le-a bătut soarele și vântul". „Aș putea să le mănânc, dar vreau să le fur culoarea și palmele mele să lumineze ca fulgerele."[...] Gândul îi plăcu.

(Fănuș Neagu – ***În zori, pe ploaie***)

1. Precizează locul și timpul desfășurării acțiunii. **4p.**
2. Notează, pe foaia de concurs, litera în dreptul căreia este scrisă afirmația corectă, așa cum apare în textul dat. **4p.**

   Primul gând al băiatului a fost:

   a) să mănânce merele; b) că vor cădea merele; c) să o strige pe bunica.
3. Aranjează propozițiile următoare în ordinea apariției lor în fragmentul dat: **4p.**
   a) Nu-i răspunse nimeni și i se făcu frică.
   b) Avea un măr al lui, sădit în cotul dinspre Dunăre al livezii, tânăr și încărcat de fructe și-i părea rău că mâine îl va găsi scuturat.
   c) Așteptă să fulgere din nou, ca să numere în câte fire se rupe săgeata aceea de foc.
   d) Văzu în colțul odăii o grămadă de mere.
   e) Băiatul asculta ghemuit sub plapumă foșnetul ploii pe acoperișul de tablă.
4. Prezintă, într-un text de 30 – 35 de cuvinte, ploaia din perspectiva - la alegere - a unui: **4p.**
   - copac;
   - nor;
   - fluture.
5. Descrie, în aproximativ 50 de cuvinte, un fenomen al naturii asociat ploii, valorificând și informațiile pe care le deții de la orele de geografie, biologie etc. **4p.**

Partea II-a (20 de puncte)

Se dă textul:

Satul Mawsynram, din nord-estul Indiei, este oficial cel mai umed loc din lume, aici căzând anual peste 11.860 de litri/metru pătrat de precipitaţii.

Localitatea se află pe dealul Khasi, din statul Meghalaya. Aici, locuitorii sunt nevoiţi să se adapteze condiţiilor dificile de trai, prin soluţii ingenioase. Elevii se duc la şcoală pe poduri făcute din rădăcini ale arborelui de cauciuc, pentru că dacă locuitorii ar folosi la construcţii un lemn obişnuit, acesta ar putrezi imediat din cauza ploii care cade aproape continuu. Adulţii care trebuie să lucreze în aer liber se protejează de ploaie cu ajutorul unor umbrele speciale, care le acoperă întregul corp, umbrele realizate din frunze de bambus şi de bananier.

Vara, curenţii de aer care se îndreaptă spre nord pe deasupra vastelor câmpii din Bangladesh adună foarte multă umezeală. Norii astfel formaţi ajung deasupra acestui sat, unde dealurile sunt abrupte şi practic blochează, comprimă norii, care se descarcă aici şi astfel plouă aproape constant.

Satul este înregistrat în Cartea Recordurilor pentru că aici s-au înregistrat în anul 1985 nu mai puţin de 26.000 litri/metru pătrat de precipitaţii, media anuală fiind de 11.860 litri/metru pătrat.

(http://www.realitatea.net, ***Satul în care ploaia nu se opreşte niciodată. Cel mai ploios loc din lume***)

1. Notează cantitatea de precipitaţii înregistrată în anul 1985, în satul Mawsynram. **4p.**
2. Explică, într-un enunţ, modul în care se adaptează elevii la condiţiile meteo. **4p.**
3. Notează, pe foaia de concurs, litera în dreptul căreia este scrisă afirmaţia corectă, aşa cum apare în textul dat. **4p.**

   Umbrelele adulţilor sunt realizate din:

   a) rădăcini de bambus şi de bananier; b) *frunze de arbore de cauciuc*; c) *rădăcini ale arborelui de cauciuc*; d) *din frunze de bambus şi de bananier*.
4. Numeşte localitatea în care plouă aproape continuu. **4p.**
5. Precizează, în 6 - 8 rânduri, care este explicaţia ştiinţifică pentru prezenţa ploii continue în această localitate. **4p.**

Partea a III-a (50 de puncte)

1. Numeşte un element comun, identificat în cele două texte. **5p.**
2. Scrie denumirea fructelor la care se face referire în primul text. **5p.**
3. Extrage, din cele două texte, toate cuvintele care denumesc arbori, apoi alcătuieşte un enunţ în care să le utilizezi. **5p.**
4. Transcrie, din al doilea text, cinci substantive proprii. **5p.**
5. Exprimă-ți opinia, într-un text de 8-10 rânduri, despre importanța ploii în viața oamenilor. **10p.**
6. Prezintă, într-o compunere narativă de 15 - 20 de rânduri, o întâmplare imaginară, petrecută în satul *Mawsynram*. **10p.**

<u>Notă</u>

În cazul ultimilor doi itemi, la evaluarea răspunsurilor, se vor avea în vedere:

Corectitudinea textului, succesiunea logică a ideilor	**2p.**
Respectarea părţilor unei compuneri	**2p.**
Proprietatea termenilor, bogăţia şi expresivitatea vocabularului	**2p.**
Ortografia	**2p.**
Punctuaţia	**2p.**

Timpul de lucru: 2 ore

Toate subiectele sunt obligatorii.

Se acordă 10 puncte din oficiu.

OLIMPIADA NAŢIONALĂ *UNIVERSUL CUNOAŞTERII PRIN LECTURĂ*
pentru elevii din mediul rural
Etapa judeţeană
Clasa a V-a, 28 februarie 2015
Barem de corectare și notare

Partea I (20 de puncte):

1. precizarea a două cuvinte/structuri care se referă la spaţiu, respectiv la timp (exemple de răspuns: *în odaie, noaptea*) **4p.**
2. răspuns corect: **b)** **4p.**
3. răspuns corect: **e), b), a), c), d)** **4p.**
4. prezentare nuanţată şi convingătoare, cu exemple pe text – 4p./ prezentare convingătoare, cu exemple pe text – 2p./ prezentare schematică – 1p. **4p.**
5. descriere nuanţată care valorifică informații de la alte discipline – 4p./ descriere convingătoare – 2p./ descriere banală – 1p. **4p.**

Partea a II-a (20 de puncte):

1. transcrierea corectă a informației **4p.**
2. explicarea corectă a modului în care se adaptează elevii la condițiile meteo – 4p./ explicarea banală/ezitantă – 1p. **4p.**
3. răspuns corect : **d)** **4p.**
4. numirea corectă a localității **4p.**
5. precizarea clară, cu exemple din text – 4p./ precizarea clară, cu exemple irelevante sau insuficiente – 2p./ răspuns ambiguu – 1p. **4p.**

Partea a III-a (50 de puncte):

1. numirea corectă a elementului comun identificat (exemplu de răspuns: *ploaia*) **5p.**
2. numirea corectă a fructelor la care se face referire – 5x1p. **5p.**
3. identificarea corectă a celor patru arbori (*măr, arbore de cauciuc, bambus, bananier*) – 2p.(4x0,5p.) construirea enunțului – 3p. **5p.**
4. transcrierea substantivelor proprii – 5x1p. **5p.**
5. exprimarea nuanţată a opiniei despre importanța ploii în viața oamenilor, utilizând un conţinut adecvat cerinţei – 10p.; exprimarea opiniei, utilizând un conţinut adecvat cerinţei - 7p.; încercare de exprimarea opiniei, utilizând un conţinut adecvat cerinţei – 5p; ezitare în rezolvarea sarcinii – 2p. **10p.**
6. redactarea unei compuneri narative originale, utilizând un conţinut adecvat cerinţei – 10p.; redactarea unei compuneri narative, utilizând un conţinut adecvat cerinţei – 7p.; redactarea unei compuneri narative banale, utilizând un conţinut adecvat cerinţei – 5p.; redactarea unei compuneri care respectă parțial cerința, narațiunea nu este modul principal de expunere – 2p. **10p.**

<u>Notă</u>
În cazul ultimilor doi itemi, la evaluarea răspunsurilor, se vor avea în vedere:

Corectitudinea textului, succesiunea logică a ideilor: în totalitate/ parţial – 2p./1p.	**2p.**
Respectarea părţilor unei compuneri: în totalitate/ parţial - 2p./1p.	**2p.**
Proprietatea termenilor, bogăţia şi expresivitatea vocabularului - 2p./1p.	**2p.**
Ortografia: 0-1 greşeli – 2p.; 2-3 greşeli – 1 p.; peste 3 greşeli – 0 puncte	**2p.**
Punctuaţia: 0-1 greşeli – 2p.; 2-3 greşeli – 1 p.; peste 3 greşeli – 0 puncte	**2p.**

Se acordă 10 puncte din oficiu.

OLIMPIADA NAȚIONALĂ
UNIVERSUL CUNOAȘTERII PRIN LECTURĂ
pentru elevii din mediul rural
Etapa județeană
Clasa a VI-a, 28 februarie 2015

Partea I (20 de puncte)
Citește cu atenție textul următor, apoi rezolvă sarcinile de lucru:

Era de cu seară. Ene Lelea, ieşit în curtea gospodăriei, asculta vuietul Buzăului scăpat din gheţuri. Sufla austrul. Luna, subţire, scorojită ca o lipie arsă, văruia fruntea casei cu cerdac şi două turnulețe de tablă. Un nor, ca o culme de negură, zăbovea peste livadă. Trei stele, aşezate în triunghi, scânteiau cu luciri minerale în dunga de zăpadă de lângă scara magaziei. Mirosea a mraniţă, a coajă de copac şi a boştină** fiartă. Într-un colţ al grădinii, printre frunzele putrede, destrămate, mijea firul ierbii. Adulmecându-i izul înţepător şi dulce Ene Lelea zâmbi, fascinat de minunea primăverii. Trecu în poarta grădinii şi se sprijini cu braţele pe gardul de nuiele. În faţa lui, la vreo sută de metri, pe buza malului, apăru dintre mărăcinuşuri o vulpe, cu coastele năpârlite şi coada stufoasă, sclipind roşcat. Se furişă sprintenă printre două muşuroaie făcute de hârciogi şi se opri între doi pruni, cu botul întins în vânt. Ene Lelea abia acum o zări. Sta neclintită, pe labele dinapoi şi asculta. Vântul îi umflă părul de pe ceafă, vânăt şi-i gâdilă nările.*

– Încotro, cumătră? întrebă Ene Lelea şi fluieră după câini.

Un dulău lătră gros, hodorogit, între căpiţele de fân, vulpea strănută, înveselită parcă de răguşeala duşmanului ei, se răsuci şi dispăru în josul malului.

„Am scăpat-o, se necăji Ene Lelea, dar mâine seară stau la pândă." Auzi ţipătul prelung şi straniu al unei păsări poposite în vărsătura Buzăului şi se-nfioră. Sângele-i goni spre inimă, într-o zvârcolire dureroasă care se risipi în toate fibrele trupului, tulburătoare. Pe urmă se simţi uşor şi dogorind şi-i veni să râdă. Dinţii îi luciră sub mustaţa blondă, albi ca şi capacul tabacherii de os pe care-o învârtea uitat în mâini. Îl pătrunsese brusc o veselie neînţeleasă ca după o noapte de somn bun, şi porni să dea ocol curţii tăvălite în văpaia lunii, cu miile ei de lucruri care altădată nu atrăgeau luarea-aminte prin nimic, iar acum se impuneau ochiului, învăluite într-un farmec aparte, duios, uimind sufletul şi chemându-te să te apleci asupra lor, să le mângâi.

(Fănuș Neagu, ***În văpaia lunii***)

*mrániță - îngrășământ agricol natural provenit din gunoi de grajd bine fermentat sau din resturi vegetale (în special frunze) descompuse.
**boștínă (reg.) - ceea ce rămâne din fagure după ce s-au scos mierea și ceara.

1. Transcrie din text două cuvinte/structuri care se referă la spaţiu, respectiv două cuvinte/structuri care se referă la timpul întâmplărilor. **4p.**
2. Notează, pe foaia de concurs, litera în dreptul căreia se află varianta corectă de răspuns: **4p.**
   a. *Două stele aşezate pe cerul senin, scânteiau cu luciri minerale.;*
   b. *Într-un colţ al grădinii,de sub pătura de zăpadă, mijea firul ierbii.;*
   c. *Vulpea strănută, înveselită parcă de răguşeala duşmanului ei, se răsuci şi dispăru în josul malului.;*
   d. *Porni spre casă în văpaia lunii.*
3. Aranjează enunțurile următoare în ordinea apariţiei lor în fragmentul dat. **4p.**
   a. *Pe urmă se simţi uşor şi dogorind şi-i veni să râdă.;*
   b. *Sta neclintită pe labele dinapoi şi asculta.;*
   c. *Un nor, ca o culme de negură, zăbovea peste livadă.;*
   d. *Dinţii îi luciră sub mustaţa blondă;*
4. Precizează patru trăsături ale vulpii așa cum reies din textul dat. **4p.**
5. Prezintă, în aproximativ 30 - 50 cuvinte, stările sufletești prin care trece personajul. **4p.**

Partea a II-a (20 de puncte)

Se dă textul:

Vulpea roșie, ***Vulpes vulpes*** *după denumirea științifică este cea mai mare specie a* ***subfamiliei vulpilor*** *care face parte, la rându-i, din marea familie* ***Canide****, din care fac parte toate speciile sălbatice precum* ***lupii, șacalii, coioții, câinii sălbatici africani, dolii, câinii enoți, vulpile polare*** *precum și toate rasele de* ***câini domestici****. Greutatea vulpilor variază între 3 - 14 kg, în funcție de anotimp și de arealul în care trăiesc, vulpile din ținuturile nordice fiind mai mari de obicei decât cele care trăiesc în zonele temperate și calde. Botul vulpilor este mai lung și mai îngust decât al oricărui câine, această adaptare apărând în timp datorită obiceiului acestora de a vâna șoareci și șobolani. Deși a fost denumită* ***vulpea cea roșie****, blana acesteia apare într-o bogată varietate de nuanțe roșcate care variază de la roșu-portocaliu închis până la cafeniu deschis la unele* ***subspecii****. Pe abdomen, piept, gât, mandibulă precum și vârful cozii, blana vulpii este albă la culoare. În timpul toamnei și iernii blana vulpii își schimbă consistența devenind mult mai deasă, aceasta este perioada când* ***vânătorii de vulpi*** *intră în acțiune animați de valoarea comercială a unei astfel de blăni. Coada lungă și stufoasă conferă vulpii un avantaj deosebit al păstrării echibrului în timp ce aleargă după pradă printre copacii și tufișurile din păduri. Aceasta pentru că o vulpe poate să atingă și viteza de 50 km pe oră. De fapt, pe distanțe scurte de până la 200 de metri, o* ***vulpe*** *aleargă mai repede decât un* ***iepure de câmp****!*

(Nicu Pârlog, ***Vulpea – carnivorul viitorului***)

1. Indică alte patru specii sălbatice decât vulpea roșie din familia Canidelor. **4p.**
2. Precizează diferența dintre vulpea roșie din ținuturile nordice și vulpea roșie din zonele temperate și calde. **4p.**
3. Transcrie, pe foaia de concurs, litera căreia îi corespunde afirmația corectă, având ca reper informațiile din textul dat: **4p.**
   a. *În timpul primăverii și iernii blana vulpii își schimbă consistența devenind mult mai deasă.;*
   b. *Deși a fost denumită vulpea cea roșie, blana acesteia apare într-o bogată varietate de nuanțe roșcate care variază de la roșu-portocaliu închis până la castaniu deschis.;*
   c. *Botul vulpilor este mai lung și mai îngust decât al oricărui câine.;*
   d. *Obiceiului acestora de a vâna iepuri de câmp și șobolani.*
4. Explică, într-un enunţ, rolul pe care îl are coada vulpii. **4p.**
5. Prezintă, în 30 - 40 de cuvinte, pericolul care o pândește pe vulpea roșie. **4p.**

Partea a III-a (50 de puncte)

1. Precizează un element comun celor două texte. **5p.**
2. Prezintă, într-un enunţ, care este planul lui Ene Lelea de a prinde vulpea. **5p.**
3. Identifică, în cel de-al doilea text, părțile corpului care sunt acoperite cu blană albă la vulpea roșie. **5p.**
4. Selectează, din oricare dintre textele date, cinci cuvinte care să aparțină câmpului lexical al *naturii*. **5p.**
5. Exprimă-ţi opinia, într-un text de 10 - 15 rânduri, despre relația unui copil de vârsta ta cu animalul său preferat. **10p.**
6. Redactează, o compunere, de 20 - 25 de rânduri, în care prezinți o întâmplare în care ești *vânător de vulpi* sau *protector al acestei specii*. **10p.**

Notă

În cazul ultimilor doi itemi, la evaluarea răspunsurilor, se vor avea în vedere:

Corectitudinea textului, succesiunea logică a ideilor	**2p.**
Respectarea părţilor unei compuneri	**2p.**
Proprietatea termenilor, bogăţia şi expresivitatea vocabularului	**2p.**
Ortografia	**2p.**
Punctuaţia	**2p.**

Timpul de lucru: 2 ore

Toate subiectele sunt obligatorii.

Se acordă 10 puncte din oficiu.

OLIMPIADA NAŢIONALĂ *UNIVERSUL CUNOAŞTERII PRIN LECTURĂ*
pentru elevii din mediul rural
Etapa judeţeană
Clasa a VI-a, 28 februarie 2015
Barem de corectare și notare

Partea I (20 de puncte):

1. transcrierea corectă a celor două cuvinte/ structuri care se referă la spaţiu (de ex.: *curtea gospodăriei, în poarta grădinii* etc.), respectiv a celor care se referă la timp (de ex.: *de cu seară, primăvara* etc.*)* - 4x1p. **4p.**
2. răspuns corect: **c.** **4p.**
3. răspuns corect: **c.**; **b.**; **a.**; **d. –** 4x1p. **4p.**
4. precizarea corectă a celor patru trăsături ale vulpii (de ex.: coada roșcată; sprintenă; înveselită; miros fin, vigilență etc.) – 4x1p. **4p.**
5. prezentarea nuanțată cu exemple din text – 4p./ prezentarea cu exemple din text – 2p./ prezentarea schematică – 1p. **4p.**
   Exemplu de răspuns: *Personajul se bucură de liniștea serii și este fascinat de frumusețea naturii, este sigur pe el când apare vulpea și cheamă dulăul, se întristează că nu poate prinde vulpea și, la final, se lasă cuprins de o veselie neînțeleasă.*

Partea a II-a (20 de puncte):

1. indicarea corectă a celor patru specii (de ex.: *lupii, șacalii, coioții, câinii sălbatici africani, dolii* etc.) – 4x1p. **4p.**
2. precizarea corectă a diferenței (Vulpile din ținuturile nordice *sunt mai mari* de obicei decât cele care trăiesc în zonele temperate și calde) **4p.**
3. răspuns corect: **c.** **4p.**
4. explicarea clară, convingătoare – 4p./ explicație sumară – 2p./ răspuns ambiguu – 1p. **4p.**
   Exemplu de răspuns: *Coada are un rol deosebit în păstrarea echilibrului în timpul alergării în pădure când vulpea poate întâlni numeroase obstacole, ceea ce reprezintă un avantaj ținând cont că ea poate atinge 50 km la oră.*
5. prezentarea clară și coerentă a răspunsului – 4p./ răspuns ambiguu – 1p. **4p.**
   Exemplu de răspuns: *Vulpea roșie este în pericol toamna și iarna când se schimbă consistența blănii, fiind vânată pentru valoarea comercială a blănii.*

Partea a III-a (50 de puncte):

1. indicarea corectă a elementului comun identificat (de ex.: *vulpea*) **5p.**
2. prezentarea răspunsului corect (*Va sta la pândă noaptea următoare*.) **5p.**
3. răspuns corect: *abdomen, piept, gât, mandibulă și vârful cozii* – 5x1p. **5p.**
4. selectarea corectă a cuvintelor (de ex.: *lună, stele, copac, pădure, tufiș* etc.) – 5x1p. **5p.**
5. exprimarea nuanțată a opiniei despre relația unui copil cu animalul său preferat, utilizând un conţinut adecvat cerinţei – 10p.; exprimarea opiniei, utilizând un conţinut adecvat cerinţei - 7p.; încercare de exprimarea opiniei, utilizând un conţinut adecvat cerinţei – 5p; ezitare în rezolvarea sarcinii – 2p. **10p.**
6. redactarea unei compuneri narative originale, utilizând un conţinut adecvat cerinţei – 10p.; redactarea unei compuneri narative, utilizând un conţinut adecvat cerinţei – 7p.; redactarea unei compuneri narative banale, utilizând un conţinut adecvat cerinţei – 5p.; redactarea unei compuneri care respectă parțial cerința, narațiunea nu este modul principal de expunere – 2p. **10p.**

<u>Notă</u>
În cazul ultimilor doi itemi, la evaluarea răspunsurilor, se vor avea în vedere:

Corectitudinea textului, succesiunea logică a ideilor: în totalitate/ parţial – 2p./1p.	**2p.**
Respectarea părţilor unei compuneri: în totalitate/ parţial - 2p./1p.	**2p.**
Proprietatea termenilor, bogăţia şi expresivitatea vocabularului - 2p./1p.	**2p.**
Ortografia: 0-1 greşeli – 2p.; 2-3 greşeli – 1 p.; peste 3 greşeli – 0 puncte	**2p.**
Punctuaţia: 0-1 greşeli – 2p.; 2-3 greşeli – 1 p.; peste 3 greşeli – 0 puncte	**2p.**

Se acordă 10 puncte din oficiu.

OLIMPIADA NAŢIONALĂ
UNIVERSUL CUNOAŞTERII PRIN LECTURĂ
pentru elevii din mediul rural
Etapa judeţeană
Clasa a VII-a, 28 februarie 2015

Partea I (20 de puncte):

Citeşte cu atenţie textul următor, apoi rezolvă sarcinile de lucru:

Nu ştiu cine a inventat jocul căruia îi ziceam Vrăjitroaca şi pe care l-am jucat ani de zile fără să ne săturăm, ba, prin clasa a VIII-a, îl mai jucam încă. Era o combinaţie de jocuri mai blânde: Hoţii şi gardiştii, Uliul şi porumbeii, Gardiana zece-zece. La început era doar o vrăjitroacă, pe care o alegeam prin numărare. Era singura care purta mască şi avea pe deasupra şi un băţ cojit în mână. Număra cu faţa la perete şi apoi se repezea prin şanţuri în căutarea victimelor. Puteai să ieşi din şanţ, dar nu aveai voie să te adăposteşti în scările blocurilor sau să sari gardul în curtea morii. Vrăjitroaca ne vâna prin gropile urât mirositoare şi, când reuşea să-l atingă pe vreunul cu băţul, scotea un strigăt teribil. Victima trebuia să rămână paralizată. Vrăjitroaca îl târa de mână până la cuib, unde îi căra în cap un număr convenit de "castane" şi, astfel botezat, cel prins devenea şi el vrăjitroacă. Îşi lua o mască şi urmărirea continua. Pe înserate, când deasupra turnurilor uriaşe ale morii, pe cerul încă albastru, sticleau primele stele, rămânea de obicei un singur supravieţuitor, hăituit de o hoardă de vrăjitroace care scoteau urlete sinistre. Locatarii aşteptau cu groază momentul ăsta, aruncau după noi de la balcon cartofi sau morcovi, femeile de serviciu ieşeau cu mătura, dar degeaba. Vrăjitroacele nu se potoleau până nu capturau şi ultima victimă, un copilaş, care, văzând că se îngroaşă gluma, se speria de-a binelea. Noaptea era înspăimântător să dai ochii cu o vrăjitroacă mascată, darămite cu un cârd întreg. Ultimul prins era cărat în scara cea mai apropiată, unde ceilalţi se strâmbau la el şi se prefăceau că vor să-l înghită, până veneau mamele indignate şi ne luau acasă.

(Mircea Cărtărescu, ***Mendebilul***)

1. Transcrie din text două cuvinte/structuri care se referă la spaţiul întâmplărilor şi două cuvinte/structuri care se referă la timpul întâmplărilor. **4p.**
2. Notează pe foaia de concurs litera în dreptul căreia se află varianta corectă de răspuns: **4p.**
   a) *Uliul şi porumbeii era o combinaţie de jocuri mai blânde.*
   b) *Aveai voie să te adăposteşti în scările blocurilor.*
   c) *Nu aveai voie să sari gardul în curtea morii.*
   d) *Pe înserate rămâneau, de obicei, mai mulţi supravieţuitori.*
3. Aranjează enunţurile următoare în ordinea apariţiei lor în fragmentul dat. **4p.**
   a) *Vrăjitroacele nu se potoleau până nu capturau şi ultima victimă.*
   b) *Victima trebuia să rămână paralizată.*
   c) *Noaptea era înspăimântător să dai ochii cu o vrăjitroacă mascată.*
   d) *La început, era doar o vrăjitroacă.*
4. Explică, în 25 - 30 de cuvinte, motivele atitudinii adulţilor faţă de copiii zgomotoşi, aşa cum acestea reies din textul dat. **4p.**
5. Prezintă, în 45 - 50 de cuvinte, în ce constă jocul *Vrăjitroaca*. **4p.**

Partea a II-a (20 de puncte):
Se dă textul:

Într-un fel, jocurile pot fi privite ca literatură interactivă, dar este destul de greu să transpui o poveste în esenţă liniară într-un mediu dinamic, unde jucătorul are nevoie măcar de iluzia puterii de decizie şi de alegere. Dacă e să continuăm paralela cu o carte normală, la fel cum citim ceva şi aflăm lucruri noi, la fel jucătorul navighează prin codul jocului (chiar dacă nu se loveşte de el direct, ci de interfaţă) şi schimbă lumea virtuală în care evoluează. Astfel, se poate spune că un titlu bun, pe partea narativă, depinde foarte mult de balanţa între sentimentul de interacţiune cu rezultat neprevăzut şi evenimente la care jucătorul se aşteaptă pentru că le consideră normale tocmai pentru că se joacă.[..]Nu e obligatoriu ca un joc să aibă poveste, dar ea este necesară prin însăşi felul în care funcţionează creierul uman. Să zicem că te duci la meci pe stadion şi, când revii acasă, te întreabă un amic cum a fost. Ce faci? Îi povesteşti ce ai văzut, ce îţi aminteşti, descrii entuziasmul în cazul unui gol etc. Toată viaţa noastră e făcută din poveşti, astfel că şi evenimentele dintr-un joc, chiar dacă aparent n-au nicio legătură, sunt combinate mental pentru a putea fi înţelese.

(*Evoluţia jocurilor*, articol postat pe site-ul revistei ***Computer Games***)

1. Transcrie, din primul enunţ, fragmentul care indică nevoia unui jucător. **4p.**
2. Prezintă, în câte un enunţ, o asemănare, respectiv o deosebire între o carte şi un joc pe calculator. **4p.**
3. Transcrie pe foaia de concurs litera căreia îi corespunde afirmaţia corectă, având ca reper informaţiile din textul dat. **4p.**
   a) *Să transpui o poveste într-un mediu dinamic este uşor.*
   b) *Jucătorul nu are nevoie de iluzia puterii de decizie.*
   c) *Jucătorul nu poate schimba codul jocului.*
   d) *Evenimentele dintr-un joc trebuie combinate mental pentru a putea fi înţelese.*
4. Explică, într-un enunţ, semnificaţia afirmaţiei: *Toată viaţa noastră e făcută din poveşti.* **4p.**
5. Prezintă unui amic, în 30 - 40 de cuvinte, un meci de pe stadion, valorificând şi sugestiile oferite de text. **4p.**

Partea a III-a (50 de puncte):
1. Precizează o temă comună celor două texte. **5p.**
2. Transcrie, din cel de-al doilea text, un enunţ despre legătura dintre poveste şi joc. **5p.**
3. Prezintă, într-un enunţ, o altă modalitate de petrecere a timpului liber decât cea la care se face referire în text. **5p.**
4. Menționează, într-un enunț, valoarea jocului pentru un copil de vârsta ta. **5p.**
5. Exprimă-ţi opinia, într-un text de 10 - 15 rânduri, despre importanţa respectării unor reguli în timpul unui joc. **10p.**
6. Redactează o compunere de 20 – 25 de rânduri, în care să prezinţi o întâmplare (reală sau imaginară) petrecută în timpul unui joc. **10p.**

<u>Notă</u>
În cazul ultimilor doi itemi, la evaluarea răspunsurilor, se vor avea în vedere:

Corectitudinea textului, succesiunea logică a ideilor	**2p.**
Respectarea părţilor unei compuneri	**2p.**
Proprietatea termenilor, bogăţia şi expresivitatea vocabularului	**2p.**
Ortografia	**2p.**
Punctuaţia	**2p.**

Timpul de lucru: 2 ore
Toate subiectele sunt obligatorii.
Se acordă 10 puncte din oficiu.

OLIMPIADA NAȚIONALĂ *UNIVERSUL CUNOAȘTERII PRIN LECTURĂ*
pentru elevii din mediul rural
Etapa județeană
Clasa a VII-a, 28 februarie 2015
Barem de corectare și notare

Partea I (20 de puncte):

1. menționarea a două cuvinte/structuri din text care se referă la spațiu și a două cuvinte/structuri prin care se fixează timpul întâmplărilor (de ex.: *prin șanțuri, în scările blocurilor, pe înserate, noaptea* etc.) – 4x1p. **4p.**
2. răspuns corect: **c)** **4p.**
3. răspuns corect: **d), b), a), c) –** 4x1p. **4p.**
4. explicarea nuanțată și convingătoare, cu exemple relevante - 4p./ explicarea susținută de un exemplu relevant – 2p./ explicația sumară, fără exemple – 1p. **4p.**
5. prezentarea convingătoare a jocului, evidențiind toate etapele acestuia – 4p./ prezentarea schematică a jocului – 2p./ ezitare în rezolvarea sarcinii – 1p. **4p.**

Partea a II-a (20 de puncte):

1. transcrierea corectă a secvenței: *jucătorul are nevoie măcar de iluzia puterii de decizie și de alegere* **4p.**
2. - prezentarea clară a unei asemănări (de ex.: valorificarea secvenței – *la fel cum citim ceva și aflăm lucruri noi, la fel jucătorul navighează prin codul jocului*) – 2p./ prezentarea schematică a unei asemănări – 1p. **4p.**
   - prezentarea clară a unei deosebiri (de ex.: valorificarea secvenței: *este destul de greu să transpui o poveste în esență liniară într-un mediu dinamic, unde jucătorul are nevoie măcar de iluzia puterii de decizie și de alegere*)– 2p./ prezentarea schematică a unei deosebiri – 1p.
3. răspuns corect : **d)** **4p.**
4. prezentarea nuanțată, clară a semnificației secvenței – 4p./ prezentarea schematică a semnificației secvenței – 2p./ ezitare în rezolvarea sarcinii – 1p. **4p.**
5. descrierea nuanțată și detaliată a meciului, valorificând informații din textul dat – 4p./ descrierea sumară a meciului, folosind informații din textul dat – 2p./ descrierea sumară a jocului, fără a valorifica textul dat – 1p. **4p.**

Partea a III-a (50 de puncte):

1. precizarea corectă a temei comune celor două texte (de ex.: *tema jocului*) **5p.**
2. transcrierea secvenței cerute (de ex. *Toată viața noastră e făcută din povești, astfel că și evenimentele dintr-un joc, chiar dacă aparent n-au nicio legătură, sunt combinate mental pentru a putea fi înțelese.*) **5p.**
3. precizarea unei alte modalități de de petrecere a timpului liber **5p.**
4. prezentarea convingătoare, expresivă, clară a valorii jocului pentru un copil - 5p./ prezentarea convingătoare, clară – 3p./ prezentarea schematică – 1p. **5p.**
5. exprimarea nuanțată a opiniei despre importanța respectării unor reguli în timpul unui joc, utilizând un conținut adecvat cerinței – 10p.; exprimarea schematică a opiniei, utilizând un conținut adecvat cerinței - 7p.; încercare de exprimarea opiniei, utilizând parțial un conținut adecvat cerinței – 5p; ezitare în rezolvarea sarcinii – 2p. **10p.**
6. redactarea unei compuneri narative originale, utilizând un conținut adecvat cerinței – 10p.; redactarea unei compuneri narative banale, utilizând un conținut adecvat cerinței – 7p.; redactarea unei compuneri narative banale cu omiterea unor etape ale narațiunii – 5p.; redactarea unei compuneri care respectă parțial cerința, narațiunea nu este modul principal de expunere – 2p. **10p.**

<u>Notă</u>
În cazul ultimilor doi itemi, la evaluarea răspunsurilor, se vor avea în vedere:

Corectitudinea textului, succesiunea logică a ideilor: în totalitate/ parțial – 2p./1p.	**2p.**
Respectarea părților unei compuneri: în totalitate/ parțial - 2p./1p.	**2p.**
Proprietatea termenilor, bogăția și expresivitatea vocabularului - 2p./1p.	**2p.**
Ortografia: 0-1 greșeli – 2p.; 2-3 greșeli – 1 p.; peste 3 greșeli – 0 puncte	**2p.**
Punctuația: 0-1 greșeli – 2p.; 2-3 greșeli – 1 p.; peste 3 greșeli – 0 puncte	**2p.**

Se acordă 10 puncte din oficiu.

OLIMPIADA NAŢIONALĂ
UNIVERSUL CUNOAŞTERII PRIN LECTURĂ
pentru elevii din mediul rural
Etapa judeţeană
Clasa a VIII-a, 28 februarie 2015

Partea I (20 de puncte)
Citeşte cu atenţie textul următor, apoi rezolvă sarcinile de lucru:

De pe acum plăcerea de a scrie egalează cu aceea pe care o am privind copacii pe dealuri. Astăzi după-masă, am fost cu soții G. și cu elevii dintr-a șasea și a șaptea pe câmp, la marginea satului, mai peste drum de casa mea, și întins pe un pântec de iarbă, cu bărbia sprijinită în mâini, i-am privit jucând oina. Traiectoria sublimă a mingii în cerul albastru, joc cu soarele, fetițele alergând pe iarbă în picioarele goale, țipetele serioase. Și de jur împrejur fina dantelărie a dealurilor unele din altele, atât de ușoare încât un vânt le-ar fi luat pe sus ca pe panglici străvezii. Sub un măr, joc o partidă de șah cu Egon, băiatul fierarului, apoi trec drumul și culeg flori din Traoas, printre stejarii de sus până jos acoperiți cu frunze galbene. Cum nu le-a luat vântul? Mii de cadavre delicate de crengi, un cimitir aerian. Aplecându-mă după viorele îmi vine această idee că nicăieri nu se poate valsa mai bine ca într-o pădure de stejari la jumătatea lui aprilie [...].*

(Radu Petrescu, ***Ocheanul întors***)

***oină** - joc sportiv, specific românesc

1. Transcrie, din textul dat, o metaforă și un epitet. **4p.**
2. Numește două mărci ale subiectivității, exemplificându-le cu secvențe din textul dat. **4p.**
3. Selectează o imagine artistică vizuală, motivând, în două enunțuri, alegerea făcută. **4p.**
4. Prezintă, în 8 – 10 rânduri, elemente ale cadrului natural surprinse în textul citat. **4p.**
5. Explică, în 5 – 7 rânduri, semnificația secvenței: *Aplecându-mă după viorele îmi vine această idee că nicăieri nu se poate valsa mai bine ca într-o pădure de stejari la jumătatea lui aprilie*. **4p.**

Partea II-a (20 de puncte)
Se dă textul:

N-am deschis ochii spre lume într-un mediu intelectual; după cele dintâi cărți care mă mișcaseră, trăiam într-un orizont de așteptare delicios și confuz, tânjeam spre ceva luminos [...] Practica arată că temeliile unei viitoare afirmări intelectuale se schițează încă din adolescență. Scriu, fiindcă de timpuriu simțeam nostalgia unei fraze dense; m-au atras întâi cuvintele, metaforele, asocierile expresive; literatura de idei [...] mă întregea și îmi revela* fețele văzute ori nevăzute ale omenescului. De două ori printre premianții concursurilor naționale organizate de către Societatea „Tinerimea Română" – acestea îmi dădeau aripi [...]. De ce aș fi ignorat misterul creației? Trăiam într-o imperioasă* aspirație de a recupera prin scris timpul imemorial* în care înaintașii mei – pe linie paternă și maternă deopotrivă – se aflaseră departe de lumea cărților. Arta e, în cele din urmă, adecvarea desăvârșită a mijloacelor de care dispune un creator la ceea ce el știe că poate realiza.*

(Constantin Ciopraga, ***Caietele privitorului tăcut***)

* **a tânji** – a dori mult ceva
* **a revela** – a dezvălui, a destăinui
* **imperioasă** – care este neapărat necesar
* **imemorial** – străvechi

1. Precizează un motiv pentru care crezi că autorul a început să scrie. **4p.**
2. Transcrie patru cuvinte/sintagme care aparțin câmpului lexical al *creației literare*. **4p.**
3. Scrie, pe foaia de concurs, litera în dreptul căreia este menționată varianta care conţine informaţia în concordanță cu textul dat. **4p.**
   a. Autorul fragmentului consideră că *prin scris poate recupera timpul înaintașilor săi*.
   b. Autorul fragmentului consideră că *prin scris poate călători prin orașe de cristal*.
   c. Autorul fragmentului consideră că *prin scris poate fi aproape de lumea cărților.*
   d. Autorul fragmentului consideră că *prin scris poate tânji către ceva luminos.*
4. Precizează rolul utilizării persoanei I în construirea mesajului din textul dat. **4p.**
5. Explică, în 5 – 7 rânduri, semnificaţia enunţului *N-am deschis ochii spre lume într-un mediu intelectual.* **4p.**

Partea a III-a (50 de puncte)

1. Identifică o idee comună celor două texte. **5p.**
2. Numește societatea care organiza concursuri naționale, la care autorul a obținut premii. **5p.**
3. Prezintă, în 5 – 7 rânduri, relaţia dintre autor și cărți, așa cum apare în al doilea text. **5p.**
4. Descrie, în 6 – 8 rânduri, bucuria unui elev care a câştigat un concurs de creaţie literară. **5p.**
5. Într-un text de 20 – 25 de rânduri, exprimă-ți opinia despre posibila dispariție a cărților tipărite. **10p.**
6. Scrie un dialog imaginar, de 10 – 14 replici, cu o carte care te-a influențat în devenirea ta, până acum. **10p.**

<u>Notă</u>

În cazul ultimilor doi itemi, la evaluarea răspunsurilor, se vor avea în vedere:

Corectitudinea textului, succesiunea logică a ideilor	**2p.**
Respectarea părților unei compuneri	**2p.**
Proprietatea termenilor, bogăţia şi expresivitatea vocabularului	**2p.**
Ortografia	**2p.**
Punctuaţia	**2p.**

Timpul de lucru: 2 ore
Toate subiectele sunt obligatorii.
Se acordă 10 puncte din oficiu.

OLIMPIADA NAȚIONALĂ *UNIVERSUL CUNOAȘTERII PRIN LECTURĂ*
pentru elevii din mediul rural
Etapa județeană
Clasa a VIII-a, 28 februarie 2015
Barem de corectare și notare

Partea I (20 de puncte):

1. transcrierea corectă a metaforei (de ex.: *dantelăria dealurilor*) și a epitetului (de ex.: *traiectoria sublimă*) – 2x2p. **4p.**
2. - indicarea mărcilor subiectivității – 2x1p. **4p.**
   - transcrierea exemplelor corecte – 2x1p.
   Exemplu de răspuns: *joc – vb., pers. I/nr.sg.*; *casa* <u>*mea*</u> *– adj. pronominal, pers. I* etc.
3. - transcrierea corectă a imaginii artistice **(**de ex.: *fina dantelărie a dealurilor, stejarii de sus până jos acoperiți cu frunze galbene* etc.) – 1p. **4p.**
   - motivarea convingătoare a alegerii secvenței – 3p./ ezitare în rezolvarea sarcinii – 1p.
4. prezentarea nuanțată, clară a cadrului natural cu exemple relevante (de ex.: *prezentare elementelor planului terestru și descrierea planului cosmic; privirea celui care descrie surprinde, alternativ, elemente ale planului apropiat şi ale planului îndepărtat* etc.) – 4p./ prezentarea clară a cadrului natural cu exemple relevante – 2p./ prezentarea schematică – 1p. **4p.**
5. explicarea nuanțată, clară a semnificației secvenței (de ex.: *starea de euforie, încântare declanșată de redescoperirea farmecului naturii* etc.) – 4p./ explicarea schematică a semnificației secvenței – 2p./ ezitare în rezolvarea sarcinii – 1p. **4p.**

Partea a II-a (20 de puncte):

1. precizarea corectă a unui motivul (de ex.: *aspirație de a recupera prin scris timpul imemorial* etc.) **4p.**
2. transcrierea corectă a cuvintelor/ a sintagmelor (de ex.: *cuvintele, metaforele, asocierile expresive; literatura de idei* etc.) – 4x1p. **4p.**
3. răspuns corect: **a** **4p.**
4. prezentarea nuanțată, clară a rolului utilizării persoanei I (de ex.: *confesiune a autorului* etc.)– 4p./ prezentarea clară a rolului utilizării persoanei I – 2p./ prezentarea schematică – 1p. **4p.**
5. explicarea nuanțată, clară a semnificației secvenței (de ex.: *s-a născut într-o familie în care lectura/cartea nu era prezentă* etc.)– 4p./ explicarea schematică a semnificației secvenței – 2p./ ezitare în rezolvarea sarcinii – 1p. **4p.**

Partea a III-a (50 de puncte):

1. identificarea corectă a ideii comune (de ex.: *scrisul*) **5p.**
2. numirea societății organizatoare (*Societatea „Tinerimea Română”.)* **5p.**
3. prezentarea convingătoare, expresivă, clară a relației dintre autor și cărți – 5p./ prezentarea schematică a relației dintre autor și cărți – 3p./ ezitare în rezolvarea sarcinii – 1p. **5p.**
4. descrierea detaliată, nuanțată și convingătoare a bucuriei unui elev care a câștigat un concurs de creație literară – 4p./ descrierea detaliată a bucuriei elevului, fără a folosi un limbaj expresiv – 2p./ descrierea sumară – 1p **5p.**
5. exprimarea nuanțată a opiniei despre posibila dispariție a cărților tipărite, utilizând un conținut adecvat cerinței – 10p.; exprimarea schematică a opiniei, utilizând un conținut adecvat cerinței – 7p.; încercare de exprimarea opiniei, utilizând parțial un conținut adecvat cerinței – 5p; ezitare în rezolvarea sarcinii – 2p. **10p.**
6. Se va avea în vedere: **10p.**
   - respectarea trăsăturilor textului dialogat (mărci ale subiectivității, mărci ale oralității, structura textului, semnele de punctuație corespunzătoare etc.) – 2p.
   - prezentarea expresivă și nuanțată a conținutului de idei – 4p.; prezentarea schematică a conținutului de idei – 2p.; ezitare în rezolvarea sarcinii – 1p.
   - coerența textului dialogat – 2p.
   - viziunea originală asupra temei propuse – 2p.

<u>Notă</u>
În cazul ultimilor doi itemi, la evaluarea răspunsurilor, se vor avea în vedere:

Corectitudinea textului, succesiunea logică a ideilor: în totalitate/ parţial – 2p./1p. **2p.**
Respectarea părților unei compuneri: în totalitate/ parţial - 2p./1p. **2p.**
Proprietatea termenilor, bogăţia şi expresivitatea vocabularului - 2p./1p. **2p.**
Ortografia: 0-1 greşeli – 2p.; 2-3 greşeli – 1 p.; peste 3 greşeli – 0 puncte **2p.**
Punctuația: 0-1 greşeli – 2p.; 2-3 greşeli – 1 p.; peste 3 greşeli – 0 puncte **2p.**
Se acordă 10 puncte din oficiu.